

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Hogy épült fel a mai főváros*

Forrás:

Budapesti Hírlap

B.

1924. 3. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helysz

Közp nyo

Hogy épült fel a mai Budapest?

A Magyar Mérnök- és Építészegylet felolvasó termében ma este folytatta előadását Rados Jenő műegyetemi magántanár, a kiváló műépítész, Buda és Pest rendezésének történetéről. Az érdekes témának József nádor haláláig terjedő részét Rados mult heti előadásán ismertette, ma a nagy nádor halálától a millénium esztendejéig tartó részére vetítette reflektorát. Gyönyörű színes képek, megvalósított és meg nem valósított eredeti tervek bemutatásával tette előadását még élvezetesebbé. A mindvégig érdekes és tanulságos leírás, fejtegetés és kritika nagy és díszes hallgatóságot vonzott az egyesület reáltanoda-utcai székházába.

A felolvasás a fővárosi Közmunkák Tanácsa 1870-ik évi megalakulásának, szervezetének ismertetésével kezdődött. A főváros rendezésére hivatott Tanács internacionális pályázatot hirdetett Buda és Pest szabályozásának tervére. Tíz terv érkezett be, ezeket azonban — sajnos — az 1919. évi vörös átok szintén elpusztította. Annak idején a beérkezett pályamunkákat egybevetették, a jurórok szerint helyes ötleteket felhasználva a Közmunkák Tanácsa egy tervet készített és ennek nyomán irányították a város fejlesztését, ennek a megvalósítását látjuk ma Buda és Pest utcáin, terein. Így jött létre a Könyök- és a Kőműves-utca helyén a Nagy Sugárút, a mai Andrásy-utca, amelynek hibáira nyomban rámutatott Rados. Kritizálta a gyönyörű utnak a Váci-körútba való torkolását, az Operaház szűk beékelését, az Oktogon-tér kicsinyes megoldását, amelynek sokkal nagyobbnak, levegősebbnek kellett volna lennie. Ugy a nagy-, mint a kis-körút szűk, elhibázott — ugymond a felolvasó — hiszen egyetlen középületet sem helyeztek ott el, a mi egyhangúságot, színtelenséget teremtett. Négy és fél kilométeren keresztül a körút egyforma, a szegélyfák elhelyezésében semmi változatosság, keresztmetszete egyhangu. A Nagykörúton csak két teret látnunk. Az egyik a Lipót- és a Teréz-körút ta-

lálkozásánál van, de ez is elhibázott és csak azt célozza, hogy a két körút egybeillesztésének fogvatkozását palástolja. A másik a miniatűr Rákóczi-tér, amely — ugymond Rados — csak véletlenül maradt benne a szabályozásban. Tüzetesen ismertette az Országház-tér, a Belváros, a budai Belső-körút és a Halász bástya rendezését, majd áttért az Újépület telkének szabályozására. A Közmunkák Tanácsa pályázatot hirdetett erre és maga a Tanács is terveket dolgozott ki, amelyek három csoportba oszlottak. Az első szerint egy nagy centrális tér, a második szerint több apró tér lett volna, míg a harmadik egy állós rendszerű megoldást javasolt, amelynek az volt a tendenciája, hogy a térről látni lehessen úgy a Bazilika, mint az Országház kupoláját. Ezek mulva alakult ki a mai forma, amelynek ötletét tulajdonképpen egy névtelenül beadott pályamunkából vették.

A felolvasó nem volt fukar az elitélő kritikaiban. Erősen ostromozta a városrendezés hibáit, fejtegetései során rámutatott az ötlet nélküli alkotásokra és élénk képet tárt hallgatósága elé arról, hogy mily izléstelen eltévelyedések történtek Budapest rendezése, szabályozása körül.

Felolvasása végén ismertette a város továbbfejlesztésére vonatkozó terveket, amelyek szépsége, helyessége, kivitelre való alkalmatlansága előtt zászlót hajtott. Ezeknek részletes tárgyalásába azonban nem ment bele, hiszen a jövő zenéjéről kellene tárgyalnia. Mindaddig — ugymond — a míg anyagi helyzetünk nem javul és komoly pénz nem áll a főváros rendelkezésére, ezeknek a terveknek a megvalósítására gondolnunk sem szabad.

A megjelent előkelő közönség hálás elismeréssel honorálta az élvezetes előadást és viharos tapsal köszöntötte Rados Jenőt.

Székesfővárosi házinomda 1922